

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete i sporta
NAZIV PROPISA	Predlog Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>Predlog Zakona je pripremljen sa ciljem da doprinese rješavanju problema nezaposlenosti mladih sa stečenim visokim obrazovanjem, bez radnog iskustva u tom nivou obrazovanja, kroz njihovo stručno osposobljavanje za samostalno obavljanje posla, bez zasnivanja radnog odnosa.</p> <p>Problem nezaposlenosti mladih u Crnoj Gori dijelom je rezultat ekonomske krize, koja je dovela do smanjene ekonomske aktivnosti, ali je dijelom i rezultat nedostatka prilike da mladi steknu potrebne vještine i da se dokažu poslodavcima, kao i nedostatak preduzetničkog duha i vještina, zahvaljujući kojima bi mladi ljudi bili spremniji da svoje ideje pretoče u akciju, pokrećući sopstveni biznis.</p> <p>Ovo za posledicu ima situaciju u kojoj se juna 2012. godine na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore nalazi oko 2.000 lica sa stečenim visokim obrazovanjem bez radnog iskustva.</p> <p>U ovakvoj situaciji mladi nijesu u prilici da se osposobe za samostalno obavljanje posla, pri čemu do usloznjavanja problema dolazi usljed činjenice da značajan broj njih nema položen odgovarajući stručni ispit, koji predstavlja preduslov za zaposlenje na neodređeno vrijeme, čime se stvaraju dodatne barijere za zapošljavanje u situacijama kada poslodavaca oglašava slobodno radno mjesto, ali kao preduslov zahtijeva radno iskustvo i položen stručni ispit.</p> <p>Imajući u vidu smanjeno oglašavanje slobodnih radnih mjesta i nedostatak adekvatnih znanja, vještina i kompetencija za samostalno obavljanje posla, neusvajanje ovog zakona dovelo bi do nastavka situacije u kojoj lica sa stečenim visokim obrazovanjem nijesu u prilici da se upoznaju sa realnim radnim situacijama, pri čemu bi se dodatno onemogućilo da poslodavci tokom trajanja perioda stručnog osposobljavanja identifikuju lica koja bi eventualno nakon isteka ovog perioda zaposlili.</p>	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <p>Osnovni cilj ovog Zakona je da se mladima sa stečenim visokim obrazovanjem omogući sticanje znanja, vještina i kompetencija za samostalno obavljanje posla u relanoj radnoj situaciji, ali i mogućnost poslodavcima da među kandidatima koji se nalaze na stručnom osposobljavanju identifikuju one koji postižu posebne rezultate i koje će, eventualno, zaposliti nakon isteka perioda osposobljavanja, što će uticati na smanjenje broja nezaposlenih mladih lica sa stečenim visokim obrazovanjem.</p> <p>Priprema Zakona u skladu je sa osnovnim smjernicama razvoja koje je predsjednik Vlade Crne Gore prezentovao u svom Ekspozeu za sastav Vlade decembra 2010. godine, u dijelu koji se odnosi na strukturne reforme.</p>	
3. Opcije	

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Idealna opcija za rješavanje problema nezaposlenosti mladih bila bi oživljavanje ekonomske aktivnosti, koje bi dovelo do zapošljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem, što s obzirom na trenutnu ekonomsku situaciju nije realno za očekivati.

Zadržavanje »status quo« stanja ne bi pružilo mogućnost mladima sa stečenim visokim obrazovanjem, bez radnog iskustva, da steknu potrebne kompetencije i da se dokažu poslodavcu, kako bi eventualno po isteku perioda osposobljavanja zasnovali radni odnos.

Stoga je uvođenje koncepta stručnog osposobljavanja preferirana opcija, koja će dovesti do daljeg unapređenja ljudskih resursa kojima Crna Gora raspolaže.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja u propisu će direktno i pozitivno uticati na mlade sa stečenim visokim obrazovanjem bez radnog iskustva i na poslodavce kod kojih se ovi kandidati budu stručno osposobljavali, omogućavajući lakši prelazak iz svijeta obrazovanja u svijet rada.

S obzirom na to da će ukupne troškove naknada kandidatima za period od devet mjeseci trajanja stručnog osposobljavanja snositi Država (kroz direktno pokrivanje troškova ili refundaciju istih poslodavcima koji naknade budu isplaćivali iz sopstvenih sredstava), primjena propisa neće izazvati troškove građanima i privredi.

Unapređenje stanja na tržištu rada i doprinos rješavanju problema nezaposlenosti mladih opravdava planirano ulaganje sredstava, jer će dugoročno gledano imati pozitivan uticaj na tržište rada, a time i posredno na dalji ekonomski razvoj Crne Gore.

Sticanje znanja, vještina i kompetencija kandidata na stručnom osposobljavanju će uticati na osnaživanje preduzetničkog duha, čime se indirektno podstiče stvaranje novih privrednih subjekata i istovremeno povećava tržišna konkurencija, koja će se zasnivati na unapređenju kvaliteta ljudskih resursa u Crnoj Gori.

Predložena zakonska rješenja neće izazvati administrativna opterećenja i ne utiču na stvaranje biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za potrebe implementacije propisa neophodno je u budžetu izdvojiti sredstva u iznosu oko 10.000.000 eura na godišnjem nivou.

Ova sredstva će biti obezbjeđivana tokom narednog perioda na godišnjem nivou, s tim da su procjene da će se iznos na godišnjem nivou smanjivati usljed smanjenja broj lica sa stečenim visokim obrazovanjem bez radnog iskusstva i planiranih izmjena Zakona o visokom obrazovanju, kojima će se definisati obaveza realizacije prakse tokom studiranja, koja će omogućiti sticanje radnog iskusstva na ovaj način.

Na osnovu implementacije propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, jer će sredstva biti izdvojena iz budžeta Države.

Predviđena sredstva nijesu obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, iz razloga što će se Zakon primjenjivati počev od 1. januara 2013. godine, te će ista biti planirana počev od naredne fiskalne godine.

Usvajanjem propisa planirano je donošenje podzakonskih akata, ali iz istih neće proisticati finansijske obaveze.

Implementacijom propisa se neće ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

Prema podacima Ministarstva prosvjete i sporta na godišnjem nivou može se očekivati da diplomu visokog obrazovanja tokom godine stekne oko 3.000 studenata. Uzimajući u obzir činjenicu da se na Zavodu za zapošljavanje juna 2012. godine nalazi oko 2.000 evidentiranih lica sa stečenom visokim obrazovanjem bez radnog iskusstva, ali i činjenicu da određeni broj studenata neće htjeti da iskoristi mogućnost stručnog osposobljavanja, projekcija je da će tokom 2013. godine ovu mogućnost iskoristiti oko 4.500 osoba.

S obzirom na to da je planirano da se stručno osposobljavanje realizuje u trajanju od 9 mjeseci, kao i da tokom ovog perioda kandidati primaju naknadu u neto iznosu od 50% prosječne neto zarade za prethodnu godinu, a uzimajući u obzir kretanja prosječne neto zarade, za obavljanje stručnog osposobljavanja potrebno je u budžetu planirati $4.500 \text{ (kandidata)} \times 9 \text{ (mjeseci)} \times 250 \text{ (eura)} = 10.125.000 \text{ eura}$.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

U pripremi propisa nije korišćena strana ekspertska podrška.

Iako je, u skladu sa Uredom o načinu i postupku ostvarivanja saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija, Ministarstvo prosvjete i sporta dana 25. aprila 2012. godine uputilo Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav Radne grupe za izradu Predloga zakona, na isti se nije prijavila nijedna nevladina organizacija, stoga su konsultacije održavane unutar Radne grupe i institucija/organizacija čiji su predstavnici bili članovi iste.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

S obzirom na to da je planirao da određeni broj mladih sa stečenim visokim obrazovanjem stručno osposobljavanje obavi u privatnim kompanija, potencijalna prepreka može biti nedovoljna zainteresovanost privatnika da učestvuju u ovom programu.

Sa ciljem uspješne implementacije programa stručnog osposobljavanja biće obezbijedeno kontinuirano praćenje evidencije i registracije prijavljenih lica sa stečenim visokim obrazovanjem bez radnog iskustva i institucija javnog sektora i privatnih kompanija, kako bi se osiguralo da se sva lica sa stečenim visokim obrazovanjem stručno osposoobe za samostalno obavljanje posla.

Ispunjenje ciljeva biće mjereno praćenjem odnosa broja mladih sa stečenim visokim obrazovanjem registrovanih na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore i broja kandidata koji se stručno osposobljavaju kod poslodavca, kao i konačan broj lica sa uspješno obavljenim stručnim osposobljavanjem na kraju devetomjesečnog perioda.

Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona obavljaće inspektor nadležan za poslove rada.

Datum i mjesto



Starješina

M. Petrović